

Πάμε 12 χρόνια πίσω στα δημόσια έργα

Ο κ. Γιώργος Βλάχος, πρόεδρος του Πανελληνίου Συνδέσμου Ανωτύμων Τεχνικών Εταιριών και ΕΠΕ (ΣΑΤΕ), σκιαγραφεί στα «ΕΘ» με μελανά χρώματα τη σημερινή εικόνα του κατασκευαστικού κλάδου. Προκειμένου να ξεπεραστεί η ύφεση προτείνει μέτρα, με πρώτο τη στήριξη της ρευστότητας στην αγορά. Συνέντευξη στον ΗΛΙΑ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗ

ΟΙ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙΣ ΣΤΙΣ πληρωμές εκτελεσμένων έργων από τους φορείς του στενού και ευρύτερου δημόσιου τομέα, η δραστική περικοπή του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων στο σχέδιο του κρατικού προϋπολογισμού για το 2009 και τα πολύ χαμηλά τιμολόγια που ισχύουν τα τελευταία χρόνια στα δημόσια έργα—κάτι που καθιστά επισφαλή την ανάληψη κάθε έργου από τις επιχειρήσεις—συνιστούν μερικά από τα σημαντικότερα προβλήματα του κατασκευαστικού κλάδου.

Ο κ. Γιώργος Βλάχος, πρόεδρος του Πανελληνίου Συνδέσμου Ανωτύμων Τεχνικών Εταιριών και ΕΠΕ (ΣΑΤΕ), μιλάει στα «Εργοταξιακά» θέματα για την υφιστάμενη ύφεση στον κλάδο των δημοσίων έργων, τάσσεται κατά των έργων ΣΔΙΤ και αναλύει τα οφέλη που θα προκύψουν από την υποχρεωτική θεσμοθέτηση της «πιστοποιημένης υπεργολαβίας» μικρότερων επιχειρήσεων του Μητρώου Δημοσίων Έργων στα μεγάλα έργα.

— Πώς διαμορφώνεται η κατάσταση του κατασκευαστικού κλάδου στην ελληνική αγορά τους τελευταίους μήνες;

— Τα πράγματα εξελίσσονται δυσόλινα, καθώς τα δημοπρατούμενα έργα είναι ελάχιστα, ενώ ταυτόχρονα οι καθυστερήσεις πληρωμών για εκτελεσμένα έργα συνεχίζονται δίχως προηγούμενο. Οι εταιρίες του κλάδου που δεν έχουν εξασφαλίσει κάποιο έργο, αλλά και αυτές που έχουν αναλάβει την εκτέλεση κάποιου, προσφεύγουν όλο και περισσότερο στον επαχθή τραπεζικό δανεισμό, σε μια προσπάθεια να κρατηθούν «εν ζωή» την εξαιρετικά δύσκολη αυτή περίοδο, προσδοκώντας ότι τελικά η κυβέρνηση θα

Ο κ. Γιώργος Βλάχος βλέπει προβληματισμένους όσα η ρευστότητα στην αγορά περιορίζεται σήμερα και απειλεί την επιβίωση του κλάδου.

αποφασίσει να ασχοληθεί ουσιαστικά με τα προβλήματα του κλάδου για τον οποίο διατείνεται—ακόμη και σήμερα—πως είναι η «ατμομηχανή» της οικονομίας.

— Ποια είναι τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν σήμερα οι κατασκευαστικές εταιρίες-μέλη του συνδέσμου σας;

— Το κυρίαρχο πρόβλημα στη συγκεκριμένη περίοδο είναι αναμφισβήτητο η ρευστότητα, η οποία απειλεί την επιβίωση του κλάδου. Όπως προανέφερα, το πρόβλημα αυτό προκύπτει από τον δραστικό περιορισμό των εκτελούμενων έργων, αλλά και από τις μεγάλες και δίχως προηγούμενο καθυστερήσεις στις πληρωμές εκτελεσμένων έργων από τους φορείς του στενού

Οι άνθρωποι του κλάδου που θεωρείται η «ατμομηχανή» της οικονομίας παρατηρούν ότι στον προϋπολογισμό του 2009 το κονδύλι του προγράμματος δημοσίων έργων έχει ύψος 8,5 δισ. ευρώ. Σε ποσοστό επί του ΑΕΠ είναι ίσο με εκείνο του 1996, πράγμα που σημαίνει ότι γυρίζουμε 12 χρόνια πίσω!

και ευρύτερου δημόσιου τομέα. Είναι θέματα που θα πρέπει άμεσα να αντιμετωπίσει η κυβέρνηση, στο πλαίσιο των μέτρων στήριξης ολόκληρου του παραγωγικού δυναμικού της χώρας.

Ωστόσο, οι κατασκευαστικές εταιρίες αντιμετωπίζουν τα τελευταία χρόνια και μια σειρά από άλλα σοβαρά προβλήματα, που και αυτά τα θέσαμε υπόψη του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ για μια ακόμη φορά πριν λίγες ημέρες. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το προσχέδιο του προϋπολογισμού για το 2009, η συνεχόμενη δραστική περικοπή του Προγράμματος Δημοσίων Έργων (ΠΔΕ) εντείνεται περαιτέρω κατά 10,1% έναντι του 2008 (από 9,45 δισ. ευρώ το 2008 σε 8,5 δισ. ευρώ το 2009). Σε ποσοστό επί του ΑΕΠ, το Πρόγραμμα Δημοσίων Έργων επανέρχεται στα επίπεδα του 1996, όταν αντιπροσώπευε το 2,9%. Το 2009 θα είναι 3,2%, έναντι 3,8% το 2008. Το γεγονός αυτό καταδεικνύει ότι αντί να πάμε μπροστά, πάμε δώδεκα χρόνια πίσω. Επιπρόσθετα, τα πολύ χαμηλά και εκτός κάθε πραγματικότητας τιμολόγια που ισχύουν τα τελευταία χρόνια στα δημόσια έργα καθιστούν επισφαλή την ανάληψη κάθε έργου από τις επιχειρήσεις μας.

Στα προηγούμενα προβλήματα προστίθεται και το ζήτημα της αναγκαίας ρύθμισης για την τιμή της ασφάλτου, η οποία αποτελεί κρίσιμο στοιχείο στην εκτέλεση των έργων και τα τελευταία χρόνια επηρεάζεται από τις συνεχείς διακυμάνσεις των τιμών του πετρελαίου.

Επίσης, το ύψος των ποσών εγγυητικών επιστολών είναι δυσβάσταχτο (εξαιτίας της πρόσθετης εγγύησης καλής εκτέλεσης λόγω προσφερόμενης μεγαλύτερης έκπτωσης απ' το όριο που ορίζει ο νό-

μος), κυρίως για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δεν έχουν διαθέσιμα στις τράπεζες, δηλαδή για το μεγάλο πλήθος των εταιριών του κλάδου. Επιπρόσθετως, η καθυστέρηση που παρατηρείται γενικότερα στην επιστροφή των εγγυήσεων, είτε λόγω αμέλειας είτε λόγω άγνοιας της νομοθεσίας, συνιστά μια πρόσθετη και δυσβάσταχτη επιβάρυνση για τις επιχειρήσεις μας. Εάν εφαρμοστούν σωστά οι ισχύουσες διατάξεις στις περιπτώσεις των μεγάλων εκπτώσεων και τηρηθεί το

χρονοδιάγραμμα των έργων, δεν υπάρχει λόγος πρόσθετης εγγύησης.

– Ποιες λύσεις προτείνετε για την αναμετώπιση της παρούσας ύφεσης;

– Δεν διεκδικούμε κάτι διαφορετικό από όσα πρέπει να γίνουν για το σύνολο της οικονομίας. Ως άμεσα μέτρα θεωρούμε αυτά που θα αποβλέπουν σε συνέχιση της ρευστότητας των επιχειρήσεων, με διατήρηση του χαμηλού κόστους δανεισμού. Διαμαρτυρόμαστε γιατί στις

συζητήσεις που γίνονται για την έναρξη των παραγωγικών επιχειρήσεων στο Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων – με σκοπό την απρόσκοπτη δανειοδότησή τους από τις Τράπεζες με τα απαραίτητα κεφάλαια κίνησης – αφήνεται εκτός ο κατασκευαστικός κλάδος.

Επίσης, ζητάμε από την κυβέρνηση να καταβάλει στις κατασκευαστικές επιχειρήσεις τα χρήματα που χρωστά, να προωθήσει με διαδικασίες «κατεπείγοντος» τη διεκπεραί-

➤ ωση των πιστοποιήσεων, καθώς και να χρηματοδοτήσει τα έργα του Γ' ΚΠΣ που κινδυνεύουν με απένταξη από το πρόγραμμα, ώστε να αποτρέψει την επικράτηση του φόβου και της ανασφάλειας στο παραγωγικό δυναμικό των έργων.

– Σε ποια σημεία διαφωνείτε επί του σχεδίου διακήρυξης για τα δημόσια έργα που κατάρτισε το ΥΠΕΧΩΔΕ;

– Στη διακήρυξη ανοικτής δημοπρασίας (Τύπος Β) για έργα που δεν εμπνέονται στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2004/18 και 2004/17, στο άρθρο 22, το οποίο αναφέρεται στις προϋποθέσεις που οφείλει να διαθέτει κάθε εργοληπτική επιχείρηση που μετέχει στο διαγωνισμό, και συγκεκριμένα στην παράγραφο 6, αναφέρεται επί λέξει ότι αυτή θα πρέπει «να έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της προς τις εργοληπτικές οργανώσεις, εφόσον είναι εγγεγραμμένη».

Μέχρι και την 4η βελτίωση, η διατύπωση της εν λόγω παραγράφου, είχε ως ακολούθως: «Να έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της προς τις εργοληπτικές οργανώσεις και να μην έχει ανεκτέλεστο υπόλοιπο εργολαβικών συμβάσεων ανώ-

τερο του νόμιμου ορίου (οι προϋποθέσεις αυτές ισχύουν μόνο για τις ημεδαπές επιχειρήσεις και εφόσον ο διαγωνιζόμενος δεν προσκομίζει Ενημερότητα Πτυχίου)».

Η διατύπωση της παραγράφου υπό τη νεότερη βελτίωση, όπως εύκολα αντιλαμβάνεστε, δημιουργεί για τις εργοληπτικές οργανώσεις μείζον ζήτημα, αφού καταργεί το έως σήμερα καθεστώς, και εμμέσως πλην σαφώς προτρέπει τις τεχνικές επιχειρήσεις να μην εγγράφονται

στα μητρώα των συνδικαλιστών φορέων. Ωστόσο η υποχρέωση υποβολής αποδεικτικού καταβολής των εισφορών τους στην Εργοληπτική Οργάνωση στην οποία ανήκουν οι εγγεγραμμένες επιχειρήσεις στο ΜΕΕΠ προβλέπεται στην παρ. 3 του άρθρ. 17 του Π.Δ. 609/85.

– Τα έργα ΣΔΙΤ, σε ποιο βαθμό συμβάλλουν στην ανάπτυξη του κλάδου σας;

– Από την πρώτη στιγμή ταχθήκα-

με κατά των ΣΔΙΤ, με την επίγνωση ότι οι συμβάσεις αυτές θα έχουν υπερβολικό κόστος για το ελληνικό κράτος, θα χρεώσουν υπέρμετρα τις επόμενες γενιές Ελλήνων, ενώ ταυτόχρονα θα είναι καταστρεπτικές για το παραγωγικό δυναμικό μας. Κι αυτό διότι τα έργα –επί της ουσίας– δεν θα εκτελούνται από αυτούς που πρέπει αλλά από τις τράπεζες, οι οποίες και θα γίνουν κυρίαρχες του «παιχνιδιού».

Δυστυχώς επιβεβαιωνόμαστε. Στη δεδομένη, μάλιστα, κρίση του χρηματοπιστωτικού συστήματος και με τις δεδομένες ως σήμερα κινήσεις των τραπεζών για αύξηση των επιτοκίων δανεισμού, οι ΣΔΙΤ κατά τη γνώμη μας, καθίστανται απαγορευτικές. Είναι ενδεικτικό ότι σύμφωνα με πληροφορίες μας, ζητήθηκε από τράπεζες έως και διπλάσιας του επιτοκίου για δανεισμό τέτοιων συμβάσεων. Θέλουμε να ελπίζουμε ότι το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης θα αναθεωρήσει την έως σήμερα στάση του, για να αποφευχθεί η κατάρρευση ενός εργαλείου που σε ορισμένες περιπτώσεις και υπό σαφείς και ξεκάθαρες διαδικασίες είναι δυνατόν να καταστεί χρήσιμο.

– Ποια οφέλη θα προκύψουν από την υποχρεωτική θεσμοθέτηση της «πιστοποιημένης υπεργολαβίας» μικρότερων επιχειρήσεων του Μητρώου Δημοσίων Έργων στα μεγάλα έργα;

– Τα οφέλη είναι αυτονόητα. Αφού το ΠΔΕ περιορίζει τον αριθμό των εκτελούμενων έργων –με συνέπεια ένα πλήθος κατασκευαστικών εταιριών να μένει ανενεργό και να απειλεί με «λουκέτο» εκατοντάδες εταιρίες, κάτι που θα επιφέρει διόγκωση της ανεργίας– η θεσμοθετημένη με σαφείς όρους και προϋποθέσεις, υπεργολαβία είναι δυνατό να δώσει δουλειά σε πολλούς και να συμβάλει ώστε να αντιμετωπιστούν κάποια από τα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζουμε σήμερα.

Ο ΣΑΤΕ έχει προτείνει να επιτρέπεται η εκ μέρους του αναδόχου του έργου εκχώρηση ως και του τριάντα (30%) του συνολικού συμβατικού έργου, λύση που δεν μας επαναφέρει στο προηγούμενο καθεστώς, το οποίο ομολογουμένως δημιούργησε προβλήματα. **ΕΘ**

Ζητείται διάλογος

– Πώς κρίνετε να εξελισσεται μελλοντικά ο κλάδος των κατασκευών στην εγχώρια αλλά και στη διεθνή αγορά;

– Οφείλω να παραδεχτώ ότι οι προοπτικές δεν είναι ευόσυνες, ούτε εντός ούτε εκτός Ελλάδας. Θα χρειαστεί, επομένως, να αποκατασταθεί ένας ειλικρινής, συγκροτημένος και απολύτως τεκμηριωμένος διάλογος με όλες τις ενδιαφερόμενες πλευρές. Με τον

τρόπο αυτό θα δημιουργηθούν οι απαιτούμενες προϋποθέσεις ώστε το παραγωγικό δυναμικό να μην καταστραφεί και ώστε τα έργα –που πάντα θα έχει ανάγκη η οικονομία για να στηρίξει σ' αυτά την αναπτυξιακή της προοπτική– να συνεχίσουν να εκτελούνται κατά τρόπο οικονομικό. Ο διάλογος τον οποίο ο ΣΑΤΕ επιδιώκει εδώ και χρόνια πρέπει να γίνει τώρα, καθώς τα χρονικά περιθώρια εξαντλήθηκαν.